

คู่มือการปฏิบัติงาน

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

นางอมพร ปานโท

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๓
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คู่มือการปฏิบัติงาน กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและ
ประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

นางอุมาพร ปานไต้

ศึกษานิเทศก์ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือปฏิบัติงานนิเทศของ นางอุมพร ปานโก้
กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

นางอุมพร ปานโก้ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งเลขที่ 102 ปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้ากลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา มีหน้าที่และรับผิดชอบ ดังนี้

1. ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา กรณีผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ลำดับที่ 2
2. รวบรวม จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ตามสภาพปัญหา ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
3. การจัดทำเกณฑ์และตัวชี้วัดความสำเร็จ เครื่องมือ และวิธีการนิเทศ การตรวจสอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามเกณฑ์และตัวชี้วัดวิจัย พัฒนารูปแบบ/วิธีการที่เหมาะสม
5. ดำเนินการ พิจารณา คัดเลือกรูปแบบ วิธีการที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินการนิเทศที่ดี หรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ
6. สรุป อภิปรายผลการดำเนินงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์จุดเด่น จุดควรพัฒนา เพื่อกำหนดแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางานต่อไป
7. เผยแพร่ผลงานการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่สนใจ
8. พัฒนาคู่มือ และพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษา
9. นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาโรงเรียนในเครือข่าย โรงเรียนอำเภอพรหมพิราม 2, 5 และโรงเรียนในสังกัด
10. รับผิดชอบโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) เพื่อพัฒนาสมรรถนะพลเมืองรุ่นใหม่ มีกิจกรรมดำเนินการ ดังนี้
  - 10.1 แต่งตั้งทีมศึกษานิเทศก์ (Area Team) เพื่อเป็นทีมดำเนินการนิเทศ ติดตามและขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียนนาร่องในโครงการฯ
  - 10.2 ประชุมทีมศึกษานิเทศก์ (Area Team) เพื่อจัดทำแผนการดำเนินโครงการ
  - 10.3 ประชุมชี้แจงแนวทางการขับเคลื่อนโครงการแก่โรงเรียนนาร่องทั้ง 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านพร้าว (โรงเรียนนาร่อง รุ่นที่ 1) และโรงเรียนบ้านป่าสัก (ทศพลอนุสรณ์) (โรงเรียนนาร่อง รุ่นที่ 2)

10.4 นิเทศ ติดตาม สนับสนุนการดำเนินงาน การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอนด้วยการร่วมวง PLC สังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูและสะท้อนผลตามกระบวนการ PLAN DO SEE

10.5 ร่วมกิจกรรม Open House ของโรงเรียนบ้านพร้าว และโรงเรียนบ้านป่าสัก (ทศพลอนุสรณ์) เพื่อร่วมชื่นชมผลงาน ให้ข้อเสนอแนะและสร้างขวัญกำลังใจแก่คณะครู ผู้บริหารในการดำเนินโครงการ

10.6 สรุปรายงานผลการดำเนินโครงการ และรายงานผลไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

11. รับผิดชอบโครงการพัฒนาครูและโรงเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (TSQP) มีกิจกรรมดำเนินการ ดังนี้

11.1 ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจในแนวทางการจัดการศึกษาด้วยนวัตกรรมจิตศึกษา PBL และ PLC ของโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา

11.2 เข้าร่วมประชุมทีมโค้ชส่วนกลางและโค้ชพื้นที่ของโครงการฯ เพื่อวางแผนการดำเนินโครงการและการนิเทศ ติดตาม

11.3 เข้าร่วมอบรมพัฒนาตนเองและพัฒนาครูในหลักสูตรการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ PBL ที่โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา จังหวัดบุรีรัมย์

11.4 การลงพื้นที่โค้ชโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 3 โรงเรียนกับทีมโค้ชกลางและโค้ชพื้นที่ เดือนละ 1 ครั้ง

11.5 สรุปรายงานผลการลงพื้นที่โค้ชส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ TSQP รุ่นที่ 1 จำนวน 1 โรงเรียน และ TSQP รุ่นที่ 2 จำนวน 3 โรงเรียน รวม 4 โรงเรียน

12. พัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ PBL การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning และกิจกรรมจิตศึกษา

13. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

การปฏิบัติงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

ลักษณะงาน เป็นการดำเนินงานให้การสนับสนุนและความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกภาคส่วน ในการพัฒนาระบบการนิเทศการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ชื่องาน (กระบวนการ)

งานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริการและการจัดการศึกษา

2. วัตถุประสงค์

เพื่อนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

3. ขอบเขตของงาน

เป็นกระบวนการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษา มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อตอบสนองวิสัยทัศน์และ พันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษา ตามนโยบายของรัฐบาลและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 สรุปผลการประเมินผลการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทุกโรงเรียน

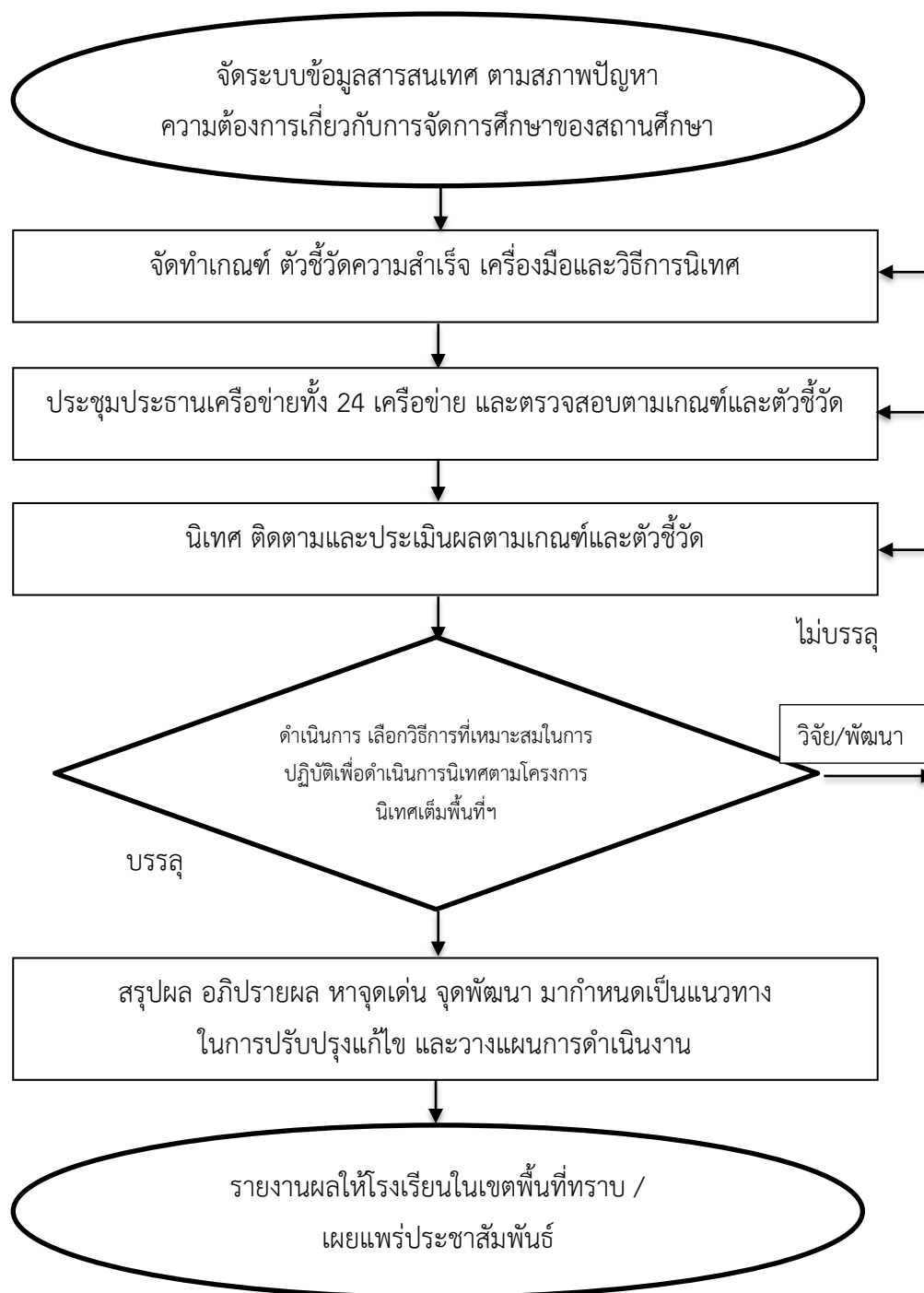
4. คำจำกัดความ

การนิเทศการจัดการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมสนับสนุน รวมถึงการติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงานรวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางแก้ไข โดยยึดการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ตลอดจนการสรุปผลการนิเทศการศึกษาเพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล ทุกภาคส่วนมีความพึงพอใจ

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. รวบรวม จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ตามสภาพปัญหา ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำเกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ เครื่องมือ และวิธีการนิเทศ การตรวจสอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
3. สถานศึกษาประเมินตนเอง และตรวจสอบตามเกณฑ์และตัวชี้วัดการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามเกณฑ์และตัวชี้วัดวิจัย และพัฒนารูปแบบ/วิธีการที่เหมาะสม
5. ดำเนินการ พิจารณา กำหนดปฏิทินการนิเทศโรงเรียนในเขตพื้นที่ทั้งหมด 24 เครือข่าย
6. สรุป อภิปรายผลจากการดำเนินงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์จุดเด่น จุดควรพัฒนา เพื่อกำหนดแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางานต่อไป
7. เผยแพร่ผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่สนใจ

6. Flow Chart การปฏิบัติงาน ผังขั้นตอนการปฏิบัติงาน

7. เครื่องมือที่ใช้

- 7.1 คู่มือการนิเทศ ติดตาม คุณภาพการศึกษาของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
- 7.2 เกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 7.3 แบบนิเทศ ติดตาม และสรุปผลการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

8. เอกสาร/ หลักฐานอ้างอิง

- 8.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 8.2 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 8.3 หลักการนิเทศ ติดตามการบริหารและการจัดการศึกษา
- 8.4 การจัดทำเกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหาร และการจัดการศึกษา

งานพัฒนาครู และพัฒนาการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา

1. รวบรวม วิเคราะห์ จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
2. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
3. จัดทำแผนส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
4. ดำเนินการนิเทศโดยใช้พื้นที่เป็นฐานและปัญหาเป็นฐาน
  - 4.1 การนิเทศโดยพื้นที่เป็นฐาน ส่งเสริมการนิเทศระดับเครือข่ายโรงเรียน และระดับโรงเรียน โดยเน้นการนิเทศภายใน เครือข่ายการนิเทศ ครูแกนนำ ครูภูมิปัญญา ส่งเสริมการนิเทศภายนอก การนิเทศแบบมีส่วนร่วม การระดมพลังการนิเทศจากทุกฝ่าย
  - 4.2 การนิเทศโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เช่น โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ต่ำ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น ครูไม่ตรงเอก ผลการทดสอบระดับชาติ (NT, O-NET) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ฯลฯ
5. จัดทำสรุปรายงานผลและเผยแพร่เทคนิคการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ

งานศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์วิจัยการพัฒนาคู ด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

การดำเนินกิจกรรมการพัฒนา

เป็นขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาคูในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้วยกระบวนการของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพออนไลน์ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน โดยเป็นการเตรียมการ เรียนรู้ การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา การพัฒนานวัตกรรมและ เครื่องมือการวิจัย การนำวิธีการหรือเครื่องมือวิจัยไปใช้ การสะท้อนผลการปฏิบัติ การสรุปและเขียน รายงานการวิจัย ดังนี้

1. รวบรวม วิเคราะห์ สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู
2. พัฒนาคู ผู้บริหารให้มีความตระหนักและมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
3. วางแผนพัฒนารูปแบบการนิเทศ แนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนและเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูโดยกำหนดเป้าหมายร่วมกันคือการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. ส่งเสริมการสร้างกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพออนไลน์ โดยใช้แอปพลิเคชันไลน์ การประสานเวลาพบกลุ่มทั้งแบบ face to face และการพบกลุ่มแบบ Online
5. เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพออนไลน์
6. ร่วมสังเกตชั้นเรียนและสะท้อนผลการปฏิบัติกับผู้บริหารหรือครูวิชาการในโรงเรียนเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักการของการวิจัยในชั้นเรียนเป็นแนวทางในการพัฒนา
7. จัดทำสรุปรายงานผลและเผยแพร่เทคนิคการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ

งานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนอำเภอ พรหมพิราม 2 และ 5

ลักษณะงาน งานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนอำเภอพรหมพิราม 2 และ 5 เป็นงานที่มุ่งส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตามและประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนอำเภอพรหมพิราม 2 และ 5 อำเภอพรหมพิราม ให้จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพอย่างมีระบบ

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

นโยบาย จุดเน้น และเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ว่าด้วยเครือข่ายโรงเรียนอำเภอ ศูนย์ประสานงานการศึกษาอำเภอ พ.ศ.2562

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ศึกษานโยบาย จุดเน้นและเป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3
2. ศึกษาระเบียบการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอำเภอและศูนย์ประสานงานการศึกษาอำเภอของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
3. ส่งเสริมสนับสนุน นิเทศ ติดตาม และประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนอำเภอ ดังนี้
  - 1) ร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหา จุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา
  - 2) จัดทำปฏิทินการนิเทศ เพื่อขออนุญาตปฏิบัติการนิเทศ
  - 3) จัดทำเครื่องมือการนิเทศ
  - 4) ดำเนินการนิเทศตามปฏิทินและเครื่องมือที่กำหนด
  - 5) สรุปและรายงานผล และให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
4. เมื่อสิ้นภาคเรียนจัดให้มีการสรุปผลการดำเนินการนิเทศ และเข้าร่วมประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนอำเภอพรหมพิราม 2 และ 5 เพื่อนำผลการนิเทศไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป